

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia a znižovaním administratívnej záťaže sa predkladá v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 221/2021 k návrhu Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky a s Plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2022.

Vláda Slovenskej republiky sa uznesením č. 221/2021 zaviazala k pravidelnému prijímaniu antibyrokratických balíkov v podobe 100 opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia prijatých na ročnej báze. Záväzok pravidelného znižovania regulačnej záťaže podnikateľov v právnych predpisoch Slovenskej republiky vyplýva zároveň aj zo Stratégie lepšej regulácie – RIA 2020. Z tohto dôvodu Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“) vyzvalo verejnosť, aby využila možnosť na zasielanie podnetov na zlepšenie podnikateľského prostredia, ktoré sú podkladom pre tvorbu antibyrokratického balíka.

Účelom návrhu zákona je zvýšiť motiváciu k začatiu a rozvoju podnikania v Slovenskej republike, poskytnúť konkurenčnú výhodu v porovnaní s okolitými krajinami a v konečnom dôsledku zlepšiť kvalitu podnikateľského prostredia a znížiť jeho administratívnu záťaž. Zároveň je cieľom návrhu zákona plnenie míľnika z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky.

MH SR vyzvalo verejnosť na zasielanie podnetov na zlepšenie podnikateľského prostredia, pričom na základe podnetov dotknutej podnikateľskej obce po ich dôkladnej analýze, rokovaní s odborníkmi, zástupcami podnikateľov, ako aj samotnými gestormi regulácie, vybralo opatrenia spočívajúce vo vytvorení priaznivejšieho podnikateľského prostredia, bez významných vplyvov na rozpočet verejnej správy. Väčšina zmien spočíva v úprave takých povinností podnikateľov, ktoré zakladajú neúmerné administratívne či nepriame finančné náklady, či v elektronizácii procesov, ktoré prispievajú k vyššej flexibilita a efektívnosti riešenia situácií, s ktorými sa podnikateľské subjekty stretávajú.

Súčasťou návrhu zákona je preto z oblasti vecnej pôsobnosti **Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky** napríklad zmiernenie limitu počtu držiteľov povolenia na podnikanie v energetike, pre ktorých môže odborne spôsobilá osoba vykonávať funkciu zodpovedného zástupcu (z pôvodne 1 držiteľa na 3). Ďalej sa navrhuje právna úprava, ktorá odbremení obchodníkov, ktorí obchodujú výlučne so strieborným tovarom, pretože sa vypúšťa ich povinnosť disponovať určeným meradlom. Tým sa znížia finančné a administratívne náklady týchto obchodníkov. V oblasti vecnej pôsobnosti **Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky** sa návrhom pristupuje k vyňatiu zosnulých osôb z pôsobnosti zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh zákona bude mať pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie a pozitívny vplyv na služby verejnej správy pre občana. Návrh zákona bude mať negatívne sociálne vplyvy a negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy. Zároveň návrh zákona nemá vplyv na informatizáciu spoločnosti, na životné prostredie a ani vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v Slovenskej republike, s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

B. Osobitná časť

K čl. I

V čl. I sa navrhuje novelizácia zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o energetike“).

K bodu 2

Navrhovaná zmena právnej úpravy zmiernuje limitáciu počtu držiteľov povolenia na podnikanie v energetike (ďalej len ako „držiteľ povolenia“), pre ktorých môže odborne spôsobilá osoba vykonávať funkciu zodpovedného zástupcu. V zmysle navrhovanej právnej úpravy môže zodpovedný zástupca vykonávať túto funkciu pre troch držiteľov povolenia. Navrhovanou zmenou sa zjednoduší prístup k získaniu povolenia na podnikanie v energetike, čím sa podporí záujem subjektov o prístup na tento trh a hospodárska súťaž v tomto sektore ako taká. Zákon v súčasnosti vyžaduje ako podmienku pre získanie povolenia na podnikanie v energetike (v prípade právnickej osoby) určenie osoby zodpovedného zástupu. Zodpovedný zástupca je fyzická osoba, ktorá zodpovedá za odborné vykonávanie povolenej činnosti podľa zákona o energetike. Zodpovedný zástupca musí mať odbornú spôsobilosť na vykonávanie povolenej činnosti preukázanú vydaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti (na získanie ktorého je potrebné preukázanie vzdelania a príslušnej praxe a zloženie odbornej skúšky pred odbornou komisiou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky). Právna úprava aktuálne obmedzuje počet subjektov (držiteľov povolenia), pre ktoré môže konkrétna fyzická osoba vykonávať funkciu zodpovedného zástupcu. Zákon o energetike výslovne stanovuje, že funkciu zodpovedného zástupcu možno vykonávať len pre jedného držiteľa povolenia. Splnenie podmienky existencie odborne spôsobilej osoby zodpovedného zástupcu pritom musí držiteľ povolenia mať splnenú kontinuálne, po celú dobu vykonávania povolenej činnosti. Ak nastanú zmeny (t. j. zodpovedný zástupca prestane vykonávať funkciu na ktorú bol ustanovený), je držiteľ povolenia do 60 dní povinný ustanoviť nového zodpovedného zástupcu. Každá právnická osoba, ktorá má záujem vykonávať regulovanú činnosť (vrátane výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov), si tak musí zabezpečiť odborne spôsobilú osobu zodpovedného zástupcu. Počet odborne spôsobilých osôb, ktoré môžu vykonávať funkciu zodpovedného zástupcu, je však limitovaný ich aktuálnym počtom na trhu. Zavedením možnosti vykonávať funkciu zodpovedného zástupcu až pre troch držiteľov povolenia sa umožní subjektom flexibilnejšie reagovať na zmeny súvisiace s povinnosťou mať zodpovedného zástupcu.

K bodu 3

Navrhovanou zmenou dôjde k zjednodušeniu pripájania zariadení na výrobu elektriny do prenosovej sústavy a distribučnej sústavy. MH SR nebude vyžadovať osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia v danom procese ako doklad k žiadosti o pripojenie zariadenia na výrobu elektriny do prenosovej sústavy alebo do distribučnej sústavy. Osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia bude ďalej dokladom pre územné konanie a stavebné konanie a dokladom pre vydanie povolenia na podnikanie v energetike.

K bodu 4

Podľa súčasného znenia § 73 ods. 4 zákona o energetike je povinný poskytnúť súčinnosť pri kontrole odberného plynového zariadenia odberateľ. V praxi sa stáva, že odberateľ a vlastník nehnuteľnosti nie sú tie isté osoby. Je to práve vlastník nehnuteľnosti, ktorý častokrát disponuje ako právnymi, tak aj technickými nástrojmi potrebnými na realizáciu kontroly odberného plynového zariadenia. Stáva sa, že odberateľ plynu, ktorý je nájomník zároveň fakticky nevie poskytnúť súčinnosť potrebnú na kontrolu odberného plynového zariadenia, napriek tomu, že mu je uložená takáto povinnosť. Navrhujeme rozšíriť povinnosť uvedenú § 73 ods. 4 zákona o energetike aj na vlastníkov nehnuteľnosti. Súčasná právna úprava v § 73 ods. 4 zákona o energetike stanovuje, že odberateľ je povinný umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete kontrolu odberného plynového zariadenia a určeného meradla v dohodnutom termíne. Táto regulácia sťažuje realizáciu kontrol, pretože odberatelia v dohodnutých termínoch nesprístupňujú svoje odberné plynové zariadenia, prípadne obštrukčne navrhujú termíny počas dní pracovného pokoja.

K bodu 5

Ustanovuje sa nový hospodárny spôsob získavania odpočtov na odberanom mieste. V záujme odberateľov sa zavádza možnosť nahlásenia záujmu o nahradenie fyzického odpočtu, ktoré sa bude môcť realizovať cez funkcionality mobilnej aplikácie. Predmetná úprava umožní moderný spôsob vykonávania odpočtov na odberných miestach, ktorý je navyše hospodárny a zvyšuje ochranu obydlia jednotlivých odberateľov.

K bodu 6

Navrhovanou právnou úpravou dochádza k zjednoteniu právnej úpravy s úpravou obsiahnutou v § 40 ods. 10 zákona o energetike. Účelom navrhovanej právnej úpravy je zjednodušenie oboznamovania odberateľov o plánovanej výmene určeného meradla. V zmysle návrhu sa umožňuje popri listinnom oznámení informovať odberateľa oznámením termínu plánovanej výmeny určeného meradla elektronickou formou, a to či už zaslaním SMS alebo e-mailovej správy na kontaktnú adresu odberateľa.

K čl. II

V čl. II sa navrhuje novelizácia zákona č. 94/2013 Z. z. o puncovníctve a skúšaní drahých kovov (puncový zákon) a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z..

K bodu 1

Podľa súčasnej úpravy povinnej puncovej kontrole nepodlieha tovar s veľmi nízkou hmotnosťou ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 24 ods. 1 písm. a) tretí bod). Podľa § 25 ods. 1 musí byť takýto tovar trvalo označený zodpovednostnou značkou a rýdzostným číslom. Predložený návrh ruší povinnosť označovať takýto tovar zodpovednostnou značkou. Dôvodom predkladanej zmeny je zrušenie administratívnej záťaže, ktorú toto označovanie predstavuje.

K bodu 2 a 3

V súčasnosti zákon stanovuje, že určenými meradlami musí byť vybavená každá prevádzkareň; to platí aj na predaj tovaru mimo prevádzkarne. Navrhovaná úprava zavádza z tejto povinnosti výnimku pre tých obchodníkov, ktorí obchodujú výlučne so strieborným tovarom, pri ktorom hmotnosť jedného kusu neprevyšuje 10 gramov. Týmto opatrením dôjde k odbremeneniu a zníženiu finančnej aj administratívnej záťaže uvedenej skupiny obchodníkov; ide predovšetkým o tých obchodníkov u ktorých strieborný tovar tvorí len doplnkovú položku k hlavnému typu tovaru (napr. bižutéria, módne doplnky, suveníry, oblečenie a pod.). Zaobstaranie určených meradiel na každú prevádzku a ich pravidelné metrologické overovanie predstavujú pre túto skupinu obchodníkov neúmerne vysokú finančnú záťaž v pomere k príjmom z predaja strieborného tovaru. V nadväznosti na túto zmenu odpadáva pre obchodníkov obchodujúcich výlučne so strieborným tovarom do 10 gramov povinnosť uvádzať hmotnosť predaného tovaru na doklade pri predaji tovaru.

K bodu 4

Novelizáčným bodom dochádza k aktualizácii poznámky pod čiarou k odkazu 25.

K čl. III

V čl. III sa navrhuje novelizácia zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodom 1 až 5

Právna úprava ochrany osobných údajov zosnulých osôb sa v aplikačnej praxi ukázala ako neefektívna, neprimerane zaťažujúca a nad rámec nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016) (ďalej len ako „nariadenie GDPR“), pričom v praxi dochádza k nejasnostiam, ako je túto úpravu potrebné aplikovať, a preto neprináša želaný efekt. Medzi tieto nejasnosti patrí napríklad otázka, kto môže uplatňovať práva dotknutej osoby ako právo na prístup alebo právo podať návrh na začatie konania o ochrane osobných údajov, prípadne nejasnosti súvisiace s neposkytnutím súhlasu čo i len jednou blízkou osobou. Len niekoľko členských štátov má upravenú ochranu osobných údajov zosnulých osôb. Navrhovaná úprava preto mení rozsah pôsobnosti zákona, z ktorej sa vyníma okruh osobných údajov zosnulých osôb. Navrhovaná úprava je súladná s odôvodnením bodu 27 preambuly nariadenia GDPR, podľa ktorého sa toto nariadenie neuplatňuje na osobné údaje zosnulých osôb.

K čl. IV

Dátum účinnosti návrhu zákona sa navrhuje 1. júla 2024.